

Sz. S. ...
S. Antay István

A MUNKA

Társadalmi
és politikai hetilap
Megjelenik szombaton.
Laptulajdonos: „A Munka”
lapvállalat
Negyedévre 25.000 K
Postacsekki: 28.744 sz.

Hindenburg Németországelnöke.

A nagy seregmegvezető a világháború legyőzhetetlen vezérő titánja, aki a keleti harcúteret letiprotta hadaival az orosz offenzívát s a nyugati fronton évekig állta négyvilághatalom támadóeregeinek rettenetes nyomását: most az urnák körül, hogy a politikai pártok félszáz milliónyi szavazatai vették döntőcsatát, szintén úgy diadalmasan került ki a küzdelemből. A konzervatív, nacionalista s a szocialista demokrata tömegek erőpróbája volt ez a német birodalomban, mikor az elhalt Ebert elnöki székének betöltéséről kellett gondoskodni.

Óriási volt az erőfeszítés. A korszakos kérdés lázba hozta az egész német nemzetet. Szervezkedve, fegyelmet tartva, méltóságát önbizalommal vontak fel Hindenburg köré, a polgári rend s a nemzeti hagyományok hívei szemben a radikális demokráciával, melynek élén Marx, a jelenlegi birodalmi kancellár áll. Az eredmény nagyon kétséges, a harc esélyei bizonytalanok voltak. Annál meglepőbb hat most a világra ez a döntő triumfus, amit a konzervatív-nacionalizmus aratott a radikális szocializmus felett, midőn óriási abszolút többséggel emeli Hindenburgot Németország elnöki székébe.

Mi erre a fordulatra elvontunk kétségbe, mert ezt láttuk eleve a legstílusosabbnak Németország mostani nehéz válságos helyzetében. A német erő, öntudatoság, fegyelmzett rendérek és akarat reprezentációjának megválasztásáról volt szó, s mi úgy érezzük, hogy méltóbb férfit a német psziché képviselése

nem találhattak volna, mint amilyen Hindenburg tábornagy. Cseppet sem csodálkozunk a reá esett szavazatok imponáló számában; azok a milliók ragaszkodtak hozzá, követték zászlaját most is, kik a háborúban alatta szolgáltak, vezérő erejét, szuggesztív hatását közvetlenül érezték s benne bizni, diadalában hinni megszokták.

Megnyugtatónak tartjuk s őszintén örvendünk neki, hogy Németország az önké válságban immár átesett és szerencsésen esett át. Melegen óhajtjuk, hogy a birodalom ügyei Hindenburg elnöklétével nyugodt mederbe juszanak, az ő erős keze, férfias szelleme és tudatos hazafiassága adjon lendületet a talpraállító építőmunkának, melynek eredményétől függ nemcsak Németország jövője, hanem az európai egyensúly helyreállta is.

Melegen óhajtjuk, hogy a választási küzdelemnek ne legyenek utóférdalmi, se a németpártok életében, se a külföldi érdekeltségek szenvedelmes világában. A német radikálisizmusnak nem lesz nehéz bele nyugodnia ebbe a megoldásba, mely a Németországra nélkülözhetetlen békét szállítja; a francia sovínizmus is akkor tesz a legokosabbat, ha hideg nyugalommal fogja fel Hindenburg megválasztását, mert semmi ok sincs rá, hogy abba Franciaország bármily provokációt vagy fenyegetést lánson.

A jobb jövő záloga.

„Béke van és békének kell maradni” — zugják szerte a háborútól végigcsépelet Európában a harsonák, de azért titokban fegyvert kovácsolnak, halálsugarakat fedeznek fel, repülőgéprajokat építenek s minden

Nincsen selymem, bársonyom, puha,
Csak egy nővök vedlett ugaron.
Gondlatom sokszor oly suta,
Nincsen selymem, bársonyom, puha.

Volna néha tán egy-két dalom,
Hurból kicsalni ám alig merem,
De készlet egy titkos hatalom
Volna néha tán egy-két dalom.

Amit üzők: égő szerelem,
Álmodások csillogó vára.
Oh, ha tudnám, hogy elérhetem!
Amit üzők: égő szerelem,

Várom némán, im nagysokára
Kitáru az aranypalóta,
Sikolt az ör ércharsonája,
Kapu csikordul nagysokára.

Kürtszó, hájrá!... robognak tova,
Szép várkisasszony s a sok dalia.
Két szemem könnyek fátyola
Eltűntek — — s vissza nem térnek soha.

Magamhoz.

Irtá: **Ölvedí László**

Felneked kéne anyi sokra
Szellő hitek homok ösvényén
Merre forduljak, balra, jobbra?
Felneked kéne anyi sokra.

Kérdelek hát, én vagyok-e én,
És nem csupán visszhangja másnak,
Buborék, mely szép a nap hevén?
Kérdelek hát, én vagyok-e én?

Bús bukottja meddő hívásnak,
Céltalan cél harciosa leszek
Kacag a sors: sirt neked ásnak
Bús bukottja meddő hívásnak,

Köntösömré kardot övezek,
Vert damascus, villogó szablyát.
Vetésemet tépik bős kezek,
Köntösömré kardott övezek.

Kín darócát szívemre szabják,
Ez hát ama mennyegzős ruha,
Ebben várom az élet napját.
Kín darócát szívemre szabják.

élő organizmust másodpercek alatt tönkretévő gyilkos gázokat készítenek.

Ezek a „békét-szomjuhozó” privilegiumok azonban csak a diadalmas győzők előjogai, mert hisz a vak is látja, hogy a vérszegény béke papirosra mázolt palmaágát egyetlen erősebb szélfulalom feltudja borítani Európában.

Csak mi, magyarok vagyunk (egy-két hasonszörű társunkkal) szerencsétlenek, kiknek nem szabad észrevennünk ezt az előtűnt s részben ellenünk folyó fegyverkezést, akiknek már fűtykóst sem szabad hordanunk fegyverviselési engedély nélkül s akiktől már a borotvaszűjjakat is lassan elfogják rekvirálni, nehogy fegyverszűjját készítsünk belőlük! —

Pedig hát az életért, ezerestendő életünkért folytatott harcunk nem oly könnyen taposható pernyévé és hamuvá oláh csizmasarkak által, s nem oly könnyen emelkednek megadásra a magyar kezek, amint azt Benes és Masarik uraink elképzelik.

A mi jövőnk nem összelopkodott, szilárdra testelt papírmassé gerendákon nyugszik; a mi jövőnk dicső multunkban gyökeredik s ami jövőnk záloga ennek a multnak termékeny talajába elvetett ifjuságunk, mely mindig megfogja érezni őstündöcsen, mikor kell glédába állnia az elközelgő kakasszóra, akárhogy is szeretné diktálni halálra ítéletünk tempóját Prágában, Belgrádban, vagy pláne Párisban.

A háború és forradalmak utáni általános szellemi depresszió akárhogy is tépázta meg az emberek életfelfogását, akár milyen háttérbe szorította a hazafias és vallásos érzéseket, mi azért nem csüggedünk!

A csaknem dugába dőlt reneszánsznak mégis volt annyi ereje és hite, hogy megindított fokozott mértékben egy egészséges lélekáramlást, hogy beültette kitorúlhetetlenül az ifjuság szívébe a jobb jövő csiréit, s azok a csirák meg is fogantak, virágba is borultak s most már csak egyetlen a köteletségünk: ápolni, védeni ezt a friss ifjusági lélekáramlást, a jobb magyar jövő zálogát!

Igen, a magyar ifjuság összefogó, nemes egyesüléséről, a cserkészetről van szó!

Talán fölösleges is, hogy közelebről ismertessük ezt a közismert, nemes intézményt, mégis köteletségünk, hogy egyes, mélyebben fekvő előnyeiket felszínre hozzuk, ha mindjárt a reklámkeltés látszata ellenünk is szólna.

A cserkészet hivatva van elsősorban a megbicsaklott életfelfogások kikorrigálására. A modern (különösen a városi) élet háttérbe szorította a vallásos érzületet, mely nélkül jellem, akarat, lelki egészség el nem képzelhető. A cserkészet nemes ideáinak, alaptermészeténél fogva az ifju vallásos érzületet felkelti, neveli s ezáltal elviszi ezt az életprogramot a családi-tűzhelyek sokszor rendezetlen és feldult körébe is!

A cserkészet hivatva van már szabályainál fogva is az ifjuban a bátorság, az önbizalom lenyegét fölbresztetni, mely érzések hatalmas lelki emocioikkal szinte szemlátomást igazi emberre faragják a sudárba szökő apró leventéket. Oh, Istenem, hány megbottlott apát, hány tévutakon járó anyát alkított át fiának magabizó, nemes lelke a Haza hasznos polgáiraivá!! —

Az ifjuságban egyéneknként és különösen mint összefogott egészen, annyi nemes és használható energia van felhalmozva, amelyek nem találtak eddig utat, de a cserkészet érvényesülési teret, a cserkészszerzők pedig új meglátásokat, erősebb, egészségesebb perspektívát nyújtottak ezen kibontakozó energiáknak.

A cserkészet hivatva van a maga talán a szociális és lelkesítő programjával.

jával nemesak az iskolapadok közé és a gyár-műhelyek tanonclelkei közé férközni, hanem hivatása a fú üres óráit is okosan, hasznosan kitölteni, úgy hogy az nem kívánkozik más a lelkének megnevelő életprogrammájával összekötő, karaktert alászó szórakozások (korecsma, kártya, stb.) után! Itt kapcsolódik be azután különösképen az ifjúság működése nemesak közvetve, de közvetlenül is minden komolyan gondolkodó ember által kívánt közhasznú irányba.

A családi élet, a társalgási hangnem, a szórakozások megválasztása, a vallásos érzés felkeltése mindmennyi áldásos működése a cserkészetnek, gyógyulást hozó kötése ezer sebtől vérző Hazánknak.

De meg azok az egészen új perspektívák, miket csak a cserkészlet honosíthat meg nálunk mekkora nevelő értékkel bírnak?

A természet megismerése, a föld s az emberek föltart lelkének tanulmányozása és kiismerése olyan magasságokat és mélységeket tükröznek vissza, amiket azelőtt bizalmatlanság, ostobaság és sok más hiba tartott het lakat alatt zárva. Az egymás lelkének s az egymás munkájának megbecsülése s a komoly lelki barátság kifejlődése pedig előre láthatóan nem csak ideiglenesen, hanem az élet egész folyamán kifejti jó hatásait.

Ez csak néhány fontosabb momentum melyet ki kellett ragadnunk, mint eddig nagyobbára eltekintve a gyöngyszemeket ifjúságunk szellemi és fizikai kultúrájának nevelési módszeréből. De ezeken kívül hol vannak azok az esetről-esetre fellépő előnyök, alkalmosszülte értékes leletek, miket a cserkészek belső életén nyomon felmutat?

Hazafias érzésünknek tettünk eleget, hogy saját kétségek közt imbolygó lelkünk előtt is megcsillagoltunk e pár sorban a jobb jövő hajnalhasadását! A kishitűek talán nagyon is bizakodóknak fognak bélyegezni, a gonoszak optimistáknak és rövidlátóknak, de mi hiszünk és tudjuk, hogy ez az egyetlen és biztos útja hazánk boldogulásának s a nemeslelkű, vallásos és magabizó ifjúság az a szikla, melyre építenünk szabad és építenünk kell!

— Gy. A. —

A Faluszövetség kiállításának epilógusa.

A f. hó 23-án nagy és előkelő közönség jelenlétében folyt le a múlt nyári Falu kiállítás végső akordja. A kiállítás helybeli rendezője Liptay B. Jenő főtanácsos, gyár-igazgató elnökte mellett ünnepélyes ülés keretében osztotta ki a 25. arany, 19 ezüst érmet és 80 darab oklevelet. Az ülésen Horvát László városi tanácsnok a kiállítás ügyvezető igazgatója emelkedett hangon beszámolót mondott, amelyekben a többek között a következőket mondotta:

„Akkor, a midőn Salgótarján nagyközönség, rendezett tanácsú városá átalakult, s a környék, a vármegye s a csonka haza szölen az ujonnan választott tisztikarral egy fokozottabb közéleti tevékenységre indult, a város vezetősége tisztában volt azzal, hogy a mai mostoha s a haza egén boruval telt időkben sokkal többet kell dolgoznia, mint a mennyit számára a szabályok és törvények előírnak.

Minden módot és alkalmat meg kellett ragadni, hogy a város polgárságának ne csupán a külső és szemmel látható berendezéseket szerezzünk s a külső, avult és szürke látszatot fokozatosan átalakítsuk, de hozzá nyultunk azon eszközökhöz is, melyet számunkra nem a paragrafsok írnak elő, hanem a melyet a szív, a hazafiai érzés a magyar kultúra nevében részünkre kijelölt.

A város polgárságának szive mélyén pedig a kulturának tisztelete, szeretete és megbecsülése lakozván, — annak fejlesztésére úgy az egyesekben, mint a testületekben a kellő segítő-társakat megnyervén, — született meg az elhatározása annak, hogy egy közművelődési kiállítás keretében mutassuk meg önmagunknak, a környéknek s talán az egész országnak is, hogy polgárságunk, városunk kulturája mit és mennyit képes felmutatni.

Hálás köszönettel adózok itt dr. Sztranyavszky Sándor vármegyei főispán és dr. Baross József alispán urak Ömeltőségainak, kik törekvésünnel szívvel lélekkel támogatják. Ifj. dr. Chorin Ferenc és dr. hámosi Bíró Pál Ömeltőségainak, kik a siker kivívását elősegíteni szívesek voltak.

De megemlékezek a Falu Országos Szövetségéről és különösen dr. Bodor Antal igazgató urról, kinek agyából pattant ki a tulajdonképpeni gondolat, hogy ne mindent csak a nagyvárosi metropolisek jóval és bünnel vegyült tömegeinek jutassunk, de hozzuk ki a kulturát a tiszta, a puritán vidék szívébe is és juttassunk belőle a falu népének is.

Köszönettel adózok Paravicini Jenő alvezredes urnak, a ki a siker alapját veszélyeztető legnagyobb akadályt hárította el s az ő hazafias és mélyen érző lelkéről és kulturfölfogásáról tett tanulságot, midőn kiállításunknak ott adott helyet, hol a nemzeti hadsereg szive honol: an kir. honvéd lakatnyában.

Miután köszönetet mondott a tanteszülötteknek, a vállalatok vezetőinek és tisztikarának így fejezte be.

„Fáradtságot s telkes munkát köszönök meg az egyes csoportokat vezető segítő-társainknak s most, mert a férfi lelke titkon mégis a női sziv felé vonzódik; — benső köszönetemet fejezem ki városunk hölgyeinek, a kik egyrészt az anyák örömeinek legszébb virágszálat: az ártatlan gyermeket, a kristály tiszta szemfényű csecsemőket mutatták be s tanulságot tettek arról, hogy az emberi egészség és kultúra s minden a mi e földön szép és kellemes, — a női sziv és munka körében veri gyökerét, — s ha az emberi élet csirájában a csecsemőkorból az az egészséget és tisztaságot a női lélek már megteremtette: akkor bizton indulhatunk az emberi életnek s hazánk kultúrájának küzdelmekkel telt hatalmas harcterére. Másrészt tanulságot tettek az ő példás háziaságukról, jó izlésükről és végtelen türelmükről, midőn a MANSZ által bemutatott szövetségi munkájában s az anyai millió töltésnek himzett, fonott alkotásában a női kézimunkacsoport keretein belül gyönyörködhattunk.

Ugy vélem, hogy kiállításunkkal sikert arattunk s kívánom hogy teljesített munkánkkal a haza kultur-égboltjára derűs fény sugározzék!

A díjak kiosztása után Salgótarjánnak egyik legrégibb polgára és a kiállítás rendezőségének agilis tagja Porázik György mondott néhány keresetlen zsrözöt, amelyből kiragadtuk a következőket:

Azt hiszem, hogy mi, akik ma itt megjelentünk egy kulturális célnak vég akordjait pendítjük meg befejezésül. Tiszta, nemes tendenciájukkal úgy eszenektek ezek a hangok, mint valami lágy zene hangjai, melyekbe balescendül a múlt, jelen és a jövő! Én, aki e városnak félszázados metamorfózisát láttam, örömmel konstatahatom, hogy a kultúra üdítő szelleme nem vonult el nyomtalanul városunk felett. — A multnak szürke, mocsaras kis faluja, a kenyeretlen Tarján levedhette hamupipőke szerepét, hogy felcserélje egy másikkal, amelyet beragyog egy új evolúció napja. Emberek fáradtságos, küzdelmes, félszázados munkája lebeg itt felettünk megértően és biztatóan. Öröm hatja át lényünket, hogy az emberi munka büvös ereje kiragadott minket maradiságunkból, hogy elvezessen a kultúra ama virágos útjára, melyből az új magyar haza fog kirüggyezni.

A „falu országos szövetsége” által tavaly rendezett kiállítás a legjobb bizonyítéka annak, hogy Salgótarján munka- és életképes város, amely tud proukálni és akar is, — és ezt a készséget halásan köszönjük mindazoknak, akik alkalmat nyújtottak arra, hogy a város és az emberi munka reprezentálhasson, ahol a nemes tendencia által ambíció és elismerés terem. Köszönjük pedig ezt első sorban a „Falu Országos Szövetség” melyen tisztelt igazgatóságának, valamint Salgótarján rendezett tanácsú város érdemes vezetőségének, akik fáradtságot és időt nem kímélve, elősegítették a kiállítás megtartását s egyben a mi sikerünkkel is!

Midőn Isten áldását kérem mindazokra, akik kulturális célokkal a Haza és az emberiség jövőjét elősegítik, egyben kijelentem, hogy mi, akik munkánkkal a kiállítás létrehozásánál közreműködtünk, e boldog és felemelő célnak sikerdus elérésében látjuk jutalmunkat.

A szépen sikerült ünnepélyt az elnök fejezte be. Itt említjük meg, hogy akik még ezután fizetik be a váltásdíjakat, azoknak jutalma később kerül kiosztásra.

H I R E K.

Munkatársainkhoz. Havi program a szerkesztőségben kifüggesztve. Cikkeket kedd délig, híreket, hirdetéseket csütörtök délig veszünk fel. Kéziratokat nem adunk vissza.

Olvasóink figyelmébe. Már most felhívjuk lapunk barátainak figyelmét jövő számunkra, amely először lép harmadik évünk küszöbén új köntösben képes melléklettel diszite olvasó táborunk elé. A tartalmában erősen kibővült lap élén Prohászka Ottokár püspök nemes tolla tár nehéz életigazságokat Salgótarján közönsége elé, míg a tárca Komáromi János országos híró írónk, a magyarság egyik legnagyobb regénytalentumának rajzát foglalja magában. Az új rovatokkal bővített lap ára a régi marad.

Személyi hír. Mint értesülünk Schmiedt Jenő bányászati főtanácsos fia és Martini Károly gépészleomérrnök kísérletében mult hó 28-án hosszabb külföldi tanulmány-utra indult. Meglátogatja Csehország, Lengyelország, Németország, Hollandia, Belgium, Angolország, Skocia, Franciaország nagy bányamedencéit és Schweizen, Ausztrián át tér haza. A nagyhorderejű tanulmányut tapasztalatait, annak idején közölni fogjuk olvasóinkkal.

Halálozás. Kézdi-szentléleki Csintalan Ábris kisterenyei körjegyző neje szül. Várady Mária mult hó 10-én életének 56 évében meghalt.

Szülők figyelmébe. Az állami iskolák helybeli gondnoksága mint minden évben, ezidén is megakarja jutalmazni a jó tanulókat. Az ehhez szükséges összeg előteremtése céljából az iskolagondnokság egy tagja bejárja a teltebbesb szülőket, hogy adakozásokat gyűjtsön. Ez uton is felhívjuk a szülők figyelmét az adakozásra, mert más eszköz a szorgalmas gyermekek jutalmazására nem áll rendelkezésre.

A testnevelési posta bélyegek árusítását a helybeli postahivatal megkezdte. E testnevelési posta bélyegek, melyek a névértéken felül 100 százalékos felárral árusíthatnak, s melyek a bélyegen olvasható névérték erejéig egy a bel-, mint a külföldre szóló postaküldemények bérmentésére felhasználhatók, — 100, 200, 300, 400, 500, 1000, 2000 és 2500 koronás értékben kaphatók.

Köszönetnyilvánítás. Felejtethetetlen, jó férjem, elhalálózása alkalmával tanusított részvételt és jóindulatért ezuton mondok hálás köszönetet a jóbarátoknak és ismerősöknek. Özv. Kroupa Vencelné.

Sorozatós részvénycsere a Salgótarjánnál. Mint a Pesti Tőzsde jelenti a Salgó vezetősege majdnem az összes jelentős bányákat, amelyek érdekeltiségekhez tartoznak, mind fuozionálatja, különállásukat megszűnteti és ezáltal egy olyan hatalmas koncentrációt hoz létre, amellyel a magyar széniparban bárki is algha versenyezhet. Ha vizsgáljuk ennek az elhatározásnak az eredő-okait azonnal nyilvánvalóvá lesz, hogy egy a körülményekkel alaposan számoló tranzakcióval állunk szemben, a miből a Salgótarjánra nézve előnyök fakadnak. Nem kell különösen hangsúlyozni, hogy a mai időkben, amikor az üzemi kiadások alakulása talán minden más tényezőnél függetlenebbül eldönti egy vállalat sorsát, mit jelent egy sorozatos fuzió, amely mint a Salgótarjáni esetben öt vállalat összeolvadását eredményezi. Valóssággal átoksullal nehezedik a részvényvnyársaságokra a lehetetlenül magas társulati adó, nos a jövőben a Salgó a beolvadt öt vállalat helyett csak az új

vállalat után fog adót fizetni. Egyébként a tranzakciót mélyreható leépítésnek tekintik a piacon, ami annyiban helyes, hogy több igazgatói állást akar a Salgói a közeli időben megszüntetni. A fuziók természetesen részvénycserével kapcsolatosak és bizonyos fokig növelni fogják a forgalomban lévő Salgó-részvények számát. Jelenleg 750 millió a Salgótarjáni alaptőkéje, amely 750.000 db 1000 korona névértékű részvényből áll. A tranzakcióval kapcsolatban összesen 160.000 db új Salgó-részvény került kibocsátásra. Ennél fogva a Salgó alaptőkéje 910 millió-koronára fog szaporodni. A 160.000 darab kibocsátandó új részvényt arra fordítják, hogy az Esztergom-Szászvári, az Esztergomvidéki Kőszénbánya, az Északmagyarországi Kőszénbánya és a Hungária Mészipar Rt. részvényeire Salgó-részvényeket adnak cserébe. Ezeknek a tranzakciónak egyes részei nem érintik a közönséget, minthogy van olyan beolvadó vállalat is, amelynek részvényeiből egyetlen darab sincs kihelyezve. Az Északmagyarnál már 1923 decemberében megkezdődött a részvények bevonása, úgy, hogy a vállalat részvényállományának 95 százaléka máris a Salgó tárcájában fekszik és most így tehát a még kinlévő 5 százalékos bevonására, illetve kicserélésére kerül a sor. Nézzük ezután a nagy koncentráció ipari hatását, vagyis, hogy milyen következményekkel járhat a Salgó vállalatának fuzója a szénipar terén. Rendelkezésünkre állnak az 1924 évi széntermelés adatai, amelyekből kitűnik a következő: Salgó termelése 7.7 millió mázsa, Esztergom Szászvári termelése 5.6 millió mázsa, Esztergomvidéki termelése 0.72 millió mázsa, Északmagyar termelése 3.45 millió mázsa. De ezeken kívül figyelembe kell venni a Salgó egyéb szénbányáit is, amelyek részben magánvállalatok gyanánt működnek, részben pedig más részvénytársaságok keretében vannak beillesztve s amelyek alapján a Salgó évi termelése többet jelent, mint az itt kimutatott, mintegy 19 millió métermázsa. A hazai széntermelés 1924-ben rendkívül kedvezőtlenül alakult, úgyhogy az egész hozam 71 millió métermázst tett ki és ez az egyes bányák eredményén is meglátszik, hiszen a Salgó maga 10 millió mázsa széntermelt 1923-ban, azonban a rossz termelési és fogyasztási viszonyok folytán tavaly 2.3 millió mázsával visszament a termelés. De hogyha a tavalyi eredményt nézzük, akkor is kiderül, hogy a négy vállalat beolvadása után a Salgó egy-maga képviselni fogja az egész magyar széntermelés mintegy 33%-át, ami a legnagyobb tényezővé avatja a hazai széniparban.

Halálozás. Reimann Lázár udvari tanácsos, a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. alelnöke, Budapesten, 75 éves korában elhunyt. Temetésén a vállalat bányatelepeiről küldöttségek jelentek meg. Az ősz alelnök 55 évet töltött a társulat szolgálatában. Amikor holttestét a sírba eresztették, a zenekar a „Szerencse fel” c. bányászdzalt játszotta. Városunkból sokan vettek részt a temetésen.

Bérczi Sándor intéző, a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. helybeli igazgatóságának főtisztviselője, tragikus körülmények között halt meg április 26-án Bécsben, ahová sógorának temetésére ment. A közszereplésben álló, nem mesze szívű, humánus gondolkozású, 55 éves főtisztviselőt a szive ölte meg, amely a sógor ravatalánál annyira megrendült. Holttestét Bécsből Salgótarjába szállították, ahol április hó 30-án az új igazgatósági palota előtt folyt le a temelési szertartás. Koporsójánál a helybeli ősz izraelita rabbi tartott beszédet, majd dr. Schreiber bpesti főrabbi mondott magasszárnyalású beszédet a szeretetről és munkáról, melyek jellemezték Bérczi Sándort, a jó férjét, atyát, tisztviselőt, főnököt, barátot. Majd Fischer Ferenc bányai igazgató bucsuztatta a vállalat tisztviselői és irodai alkalmazottai nevében. Ezután egy fővárosi kántor énekelte gyönyörű hangon gyászverseket, melyekben bucsuztatta Bérczi Sándort övétől és a karútsáktól. Ezután megindult az óriási tömeg zene és kórusok nélkül, csak a gyászverszöveggel a temető felé, ahol a beosztott hivatalnokok nevében Sándor tisztviselő beszédét rövid, de meghatározó beszédet, majd

Schlesinger helybeli izr. hitoktató vigasztaló, vallásos gyászbeszédet mondott, mely után a sírgödörbe eresztették a holttestet. Bérczi Sándor intéző kivitt a magának a legszebb kőtűntetést, ami mindennél értékesebb, amikor „a jó ember” névvel emlékezik meg róla mindenki.

Kroupa Vencel a helybeli bányai igazgatóság altisztje és kitűnő zenésze, április hó 24-én, 65 éves korában meghalt Salgótarjában. A jó kedélyéről ismert, egészséges férfit a betegség nem sokáig gyötörte. Amikor 1924-ben a vállalat nyugdíjazta, zenei-tehetségét értékesítendő, nagy tervekkel foglalkozott. A lappangó kór azonban gyorsan jelentkezett s a sürgős operáció már későnek bizonyult. Vallásos megnyugulásban, szeretettel körülvéve lehelte ki lelkét. Temetésén nagy közönség vett részt, különösen a Művezetők helybeli két fiókjának tagjai jelentek meg nagy számban. A temetést Demeter Bertalan s. elkész végezte. Koporsóját bányászok vették körül s a bányazeneke kísérte el sírjába a kődől zenészt. A sírnál Bakk bácsi mondott bucsubeszédet, ahová a szakadó zápor dacára is sokan kísérték el Kroupa Vencel holttestét.

Májusi ájtatosságok. A r. kath. Egyház a május hónapot Szűz Mária tiszteletére szentelte. Szerzte e világon, de különösen Hazánkban a legszebb Máriakultusz fejlődött ki és évszázadok óta a tavasz legszebb hónapjában fokozottabb mértékben hódol az erények királynőjének. Városunkban ebben az évben kezdődtek meg ezen ájtatosságok. Április 30-án volt az első, amikor Upponyi József hittanár tartott gyönyörű szentbeszédet Szűz Máriáról; a Mária kongregáció két hölgy tagja orgona kísérettel bájos Mária énekeket adott elő. A virág díszben álló oltár előtt Horváth László s. elkész mondott litániát, melynek végén megható imát mondott a magyar Hazáért. Ezen litániák minden este fél 7 órakor kezdődnek, vasárnap kivételével, amikor a rendes időben tartatnak meg. Minden szombat esté szent beszéd is van.

Harangszentelés Baglyasalján. Amikor Baglyasaljáról hallunk, valami jóleső érzés fog el bennünket. A kies fekvésű bányatelepen és községben lelkes emberek tevékenykednek hazafias, vallásos és társadalmi téren nagyszerű eredménnyel, a szomszéd városnak is példát adó akaráttal és kitartással. Ima a sok közül ismét egy figyelemre méltó és kihatásaiban áldásos cselekedet. Új harangot avat Baglyasalja közönsége. E kis harang mennyi sebet tép fel, mennyi reményt fakaszt, mekkora elhatározásokat szül. Háboru, ágyu, vér, szenvedés, forradalom, Trianon. Új harang, új idők, új erőt az imához, munkához, a jövőhöz stb. Hangja áthallatszik a trianoni határon, ahol felfigyelnek az új, erős haranghangra és „mentő” kiált a szivekbe! A szép ünnepség szervező bizottságának élén az agilis, Kossik István bányatisztviselő áll. Az ünnepély programja a következő: 1925. május 10-én: 1. Reggel 9-kor az állomás szertartástól felhúrházás leányok s. bandérium kíséretében kocsira hozza a harangot Baglyasaljára. 2. A község elején (a bányagondnoksági hivatal előtt) gyülekeznek addig a testületek, iskolák s a közönség; midőn a karang oda érkezik, menetté alakul a gyülekezet s egyházi ének mellett kísérik a harangot a haranglábhoz. 3. A haranglábánál testületek, iskolák s a közönség a nekik kijelölt helyen elhelyezkednek s kezdetét veszi a harangszentelés. 4. Szentelés után szent beszéd. 5. Szent beszéd után tábori nagy mise. A harangszentelés kedvezőtlen idő esetén is meg lesz tartva. A rend fenn tartására a baglyasaljai lövészek kérétek fel.

Május 1. Valamikor a tavaszi első kirándulások napja, zene, jókedv verte fel a hajnali esendét. Ma kikapottított ünnepe egy osztálygyűléstől elvakított tábornak. A május első napja ma a nyomott hangulatnak, a szeretetlenségnek szimbóluma. A felújított cseh béka a május 1-én beutó mozdonyára piros zászlót és cseh nemzeti zászlókat tűzött s egy futót be Salgótarján állomására. Az arcátlanúságnak, szemérmertlenségnek nevezhető, a bányászok, a munkások, a szomszéd városok, a borbélyi Balázs Károly rendőrtanácsos,

az utazás ellenőrző osztály vezetője levette a kihívó jelvényeket a mozdonyról, mire a cseh vasuti személyzet csak azt a riasztó megjegyzést tette, hogy ők nem szólnának semmit ilyenekért. Ismerjük őket. Amikor, a hazai utazó magyar diákok sapkájáról a sapkarózsát is levették, amelyekben a magyar nemzetiszínek nem is szerepelnek! Amikor a magyar Hymnus miatt száraz sínylőnek börtönökben és utasítottak ki. Mi mindent tudunk! Közel a határ, áthallatszik a fájdalmas kiáltás!

Meghívó. Az acélgári olvasó egyesület műkedvelői és dalárdája a Soproni Országos Dalverseny részvétel költségeinek fedezésére 1925 május hó 2-án az egyet dísztermében este 8 órai kezdettel Jókai-ünnepélyt rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség. Műsor: 1. „Hírszekegy” dalárda, zenekar. 2. „Jókai a szabadságharcban” felolvasa: Grúz Ferenc. 3. „Mondj mesés Jókai.” szav. Meliska László. 4. „Munkácsi-Rab.” Jókaitól szav. Chlebovecz K. 5. „Fohász.” Huber K. éneklő dalárda. 6. „Cigánybáró” Jókai-strauss, játsza a zenekar. 7. „Melyiket a kilenc közül” Jókai játsza a műkedvelők. 8. „Millióra” Jókaitól, Chlebovecz K. és zenekar. 9. „Hymnus” dalárda, zenekar. Előadás után tánc.

SPORT.

Gyöngyösi Atl. Klub — SSE 2-1 (0-1). Kerületünk alosztálya és városunk bajnok-aspiráns csapata, a gyári, folyó hó 19-én, vasárnap d-u., saját pályáján mérte össze tudását és erejét egyik legerősebb ellenfelével, a gyöngyösiekkel. Ez alkalomból — sajnos — csupán balszerencséjének és erősen tartalékoló csapatának tudhatjuk be fenti súlyos vereséget, s ezzel, mint azt a bajnoki táblázaton is láthatjuk, az idei bajnokság döntőjéről végleg lecsúszott. Részünkről csak a tartalékok beállítását vesszük, okul e fontos match elvesztéséért, mivel megvagyunk győződve, hogy a jobbszélre beállított „tréner” posztját arra sokkal alkalmasabb egyénnel is betölthették volna, ki a különösen első felidőben csapnivaló rosszul játszó gyöngyösieket a tudás minimumával is fölényesen verhetné volna. Hiszük, hogy jövőre névze okulás szolgál a vereség s hogy más alkalommal a SSE. vezetősége sokkal körültekintőbb lesz a tartalékok beállításánál. — Itt kell megemlékeznünk azon jóleső érzésről is, melyet dr. Puky Árpád gyöngyösi polgármester, dr. Libits városi tanácsnok és egyéb gyöngyösi notabilitás személyes megjelenése okozott, kik csapatukat autókön elkísérve, utat, fáradságot és költséget nem kímélve, csapatunknak lelkesedést és győzniakarást kölcsönöztek. Vajha jó példát szolgált volna ez mindenkinek, hogy helyi csapataink erejét, melynek súlya egyebekben erősen nyom a kerületi liszta mérlegén, a poklok kapui sem dőnthetnék meg.

SBTC—MKIS 4—1. Bányacsapatunk, mely az alosztály-bajnokság élén vezet, ugyancsak 19-én, Mezőkövesden játszott a bajnoki matchet fenti csapattal. Az eredményből egyedül az elbizakodottságra következtethetünk, mivel a győne kövesdi csapatot abszolút gólképtelenség ismérjük.

SBTC—MESE 1—0. 26-án Egerben Persch és Szemző nélkül játszott vezető csapatunk, hol — hallomásunk szerint — az esős idő okozta rossz pálya miatt nem tudott elérni szebb eredményt, mely körülményt igazolja az a tény is, hogy a mérkőzést a zuhogó zápor miatt a vezető bíró 19 perccel hamarabb fújta le.

SBTC forgácsi alosztály—SFC 2—0. Bajnokságunk Forgácsi alosztálya múlt vasárnap látta vendégül a Salgói Football Clubot, melyet az esős idő dacára szép, bár kezdetleges összjátékkal biztosan győzött. Salgón nagyon észrevehető a tréninghiány, melyet szorgalmazva, még sok meglepetést hozhatna számára.

A Salgótarjáni BTC ifj. csapata 30 arányban legyőzte a Pálfalvai BSE kombinált csapatát, ami nagy meglepetést keltett. A gólokat Oravecz, Takács L. és Cseri II. rúgták. Nouveaux

A Pesti Tőzsde új számának szenzációja báró Korányi Frigyes nagy nyilatkozata a mezőgazdasági hitelügy mai stádiumáról. Az Atlantica és Polnay Jenő tárgyalásainak meglepő fordulatáról, a Nova új vasutvásárlásáról, a Salgótarjánnál küszöbönálló négy tranzakcióról, a Hitelbank közgyűlésének lefolyásáról, az Urikány-Zsilvölgyi nacionalizálásának intimitásairól és ezenkívül egész sereg vállalatról közöl szenzációs értesítéseket a Pesti Tőzsde. Párisi és milánói levél, sok tárca teszi érdekessé a lapot, amelyben dr. Bédő Mór, dr. Doroghy Ervin, dr. Wilhelm Károly, dr. Posch Gyula és dr. Kreisz Károly nyilatkoznak a betétek ötletszerű valorizációjáról. A bécsi tőzsde talpraállításáról, a német bankok helyzetéről, egész sereg új tranzakcióról értesíti olvasóit a Pesti Tőzsde, amely új szá-

mában bejelenti azt, hogy Párisban külön szerkesztőseget állított föl. A vidéki hitelélet, az árutőzsde és az autótőzsde problémáin kívül az egész heti ingatlanszorgalmat is közli a lap, amelyben még rengeteg cseh-szlovák és román hírt is találunk. A földárak alakulásáról is nagy tudósítás számol be. Egyes szám ára 5000 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. ker. Rökk Szilárd ucca 9.

1-2=3 milliárd korona az új XIV. Osztály sorsjáték főnyereménye. Ez az első osztály húzásait már május 13 és 15-én tartják meg. Mindazon olvasóinknak, akik ezen nyereményesélyekben oly gazdag sorsjátékokra biztosítani akarják nyerőjogaikat, ajánljuk, hogy a közismert **BENKŐ** szerencse **BANK**-nál Budapest, VI. Andrassy ut 60. mielőbb

rendeljk meg egy levelezőlapon szerencseszámaikat. — Játéktervek kívánatra díjtalanul. —

Salgótarján r. t. város polgármesterétől. — 3200/925. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a város belterületén: köztereken, utak és vasuti vonalak mentén, valamint temetőekben a legeltetés még felügyelet mellett is tilos.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a további legeltetést ezeken a helyeken haladéktalanul szüntessék be, mivel azzal kihatást követnek el, mely az arra megállapított pénzbüntetés legmagasabb összegével fog megtoroltni.

Salgótarján, 1925. április 23.

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

Privátházhoz 3 fiatal ember kosztra felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Keresünk azonnali belépésre

bor, pálinka és likőrszakmában jól beveretett **utazó tisztviselőt.** Ajánlatokat referenciák megjelölésével

Östreicher Lipót és Fia Nándor

Szólnok címre küldendők.

Emésztési zavarok, epe, máj, és köszvény kezelésére

A „PENTA”

a legjobb természetes keserűviz.
Vezérképviselő **KÖVES** és **TARSAI R.T.**

Budapest, IV. Váci ucca 42. —
Telefon: J. 56—05., J. 151—25.

1-7
*Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadlásában*
Amen,

Minden takarékos asszony ezt vegye,
Kávéjába ezt tegye!

**Minden doboz sarkában
pörkölt szemeskávé van!**

(Kilogrammonként kb. 8000 korona értékű.)

Válogatott
cikóriából
készült.

ZSOLDOS magántanfolyam

— Budapest, VII. Dohány ucca 84 szám. —
Telefon: J. 124—47.

A legjobb sikerrel készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire vidékieket is: —

Részletfizetési kedvezmény.

Teljes anyagi felelősség. —

Drengács Viktor férfiszabó egy jó házból való fiút **tanulónak** felvesz.

Kiadó lakás. Baglyasalja községben 3 szobás tanító lakás összes mellékhelyiségeivel (ólak, istálló, pince stb.) nagy gyümölcsös és konyhakerttel május 1-től szeptember 1-éig takarítás és főzésért kiadó. Érdeklődni lehet Kovács Ignác k. tanítónál. —

Kedvező fizetési föltételek!

Jutányos árak!

Mielőtt kész ruháit vagy ruhaszükségletét be akarja szerezni, tekintse meg

Várady András uri szabó szövetraktárait

ahol valódi angol szövetekből készülnek öltönyök, felöltők, raglánok, divat nadrágok stb. a legújabb divat szerint, a legjutányosabb árban.

Szives pártfogást kérve, maradok tisztelettel

Várady András

uri szabó **Salgótarján Uri ucca 647.**

Autó-, motor-, kerékpár-

alkatrészek, felszerelések Michelin
pneumatik

Automobil és Pneumatik R.-T.

Budapest, VI. Jókai-tér 5. 1-3 1-10

WALTER magántanfolyam

Budapest, VIII. Rákóczi-ut 51.

Előkészít középiskolai összevont magánvizsgákra, érettségire vidékieket is. —

Tisztviselőknek nagy kedvezmény.

Ha Budapestre jön, most olcsón vásárolhat pünkösdre

STERN JÓZSEF RT. Női- és férfiruhaszöveteket
Vászon-, selyem- és mosóárukat
Női-, férfi- és gyermekfűzőket

Budapest, IV., Kálvin-tér 1. szám

Kizárólag elsőrendű minőségben